

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten**
- **tweede principiële goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

1 Situering

Op 20 juni 2018 keurde de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement het decreet tot wijziging van het Kunstendecreet van 13 december 2013 goed (VP 2018_g1591_doc 1 t.e.m. 5). Dit werd op 29 juni 2018 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Op 6 juli 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het bijhorende ontwerp van uitvoeringsbesluit (VR 2018 0607 DOC.0743-1BIS, 2BIS, 3, 4) en werd het voor advies voorgelegd aan de SARC (de Strategische Raad voor het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media).

2 Aanpassingen naar aanleiding van het SARC-advies

Op 12 september 2018 gaf de SARC haar advies over het ontwerp van uitvoeringsbesluit (zie bijlage).

De SARC verbaast er zich over dat over het uitvoeringsbesluit zelf (in tegenstelling tot de wijziging van het decreet) geen overleg werd gepleegd met de sector, aangezien het uitvoeringsbesluit toch een aantal knelpunten bevat zoals het aanpassen van de indiendata voor aanvragen (art.3) en de norm over het percentage eigen inkomsten voor organisaties die een werkingssubsidie ontvangen (art.28). De SARC vraagt ook meer aandacht voor het beoordelingsstelsel in de praktijk.

2.1. Wat betreft het overleg

De wijziging van het Kunstendecreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit zijn een antwoord op een diepgaande en nauwgezette evaluatie die gebeurde door alle betrokkenen in 2016-2017. Over de principes van de wijzigingen van het decreet is grondig nagedacht en overlegd. Over het daaruit voortvloeiende ontwerp van uitvoeringsbesluit zijn inderdaad geen externe stakeholders bevroegd, omdat het grotendeels technische uitwerkingen betreft. De twee inhoudelijke aanpassingen die de SARC aanhaalt zijn pas na grondige studie en afweging door de Vlaamse Regering toegevoegd, die hiervoor de verantwoordelijkheid opneemt.

2.2. Wat betreft de communicatie van de aangepaste indiendata

De communicatie kon pas gebeuren na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, op 6 juli, dus tijdens de zomervakantie, voor een aanpassing die inderdaad vrij snel in werking treedt (vanaf 2019). Dit is onmiddellijk na de regeringsbeslissing gecommuniceerd via de nieuwsbrieven van het Departement CJM, de website, de belangenbehartigers OKO en NICC en later tijdens de infosessie van het Kunstenpunt (29 augustus).

In antwoord op de bemerking van de SARC en rekening houdend met de effecten die de aangepaste indiendata hebben op de sector, wordt in voorliggend ontwerpbesluit een overgangsmaatregel toegevoegd. Deze overgangsmaatregel bestaat uit een éénmalige toepassing van de oude indiendatum van 15 januari (2019), voor subsidieaanvragen voor beurzen en projecten, voor een beperkte doelgroep (enkel individuele kunstenaars), een beperkte startperiode (beurzen en projecten die zouden starten in de periode mei-juni 2019) en beperkte subsidiebedragen (tot een maximum van 15.000 euro).

In het ontwerp BVR wordt een artikel 94 toegevoegd dat luidt als volgt:

“In aanvulling op de indiendata bepaald in artikel 3, tweede lid, kunnen, éénmalig, beurzen en projecten van individuele kunstenaars, zoals bedoeld in artikel 15, 18 en 21 van het Kunstendecreet, voor een aangevraagd bedrag tot 15.000 euro, tijdig worden ingediend uiterlijk op 15 januari 2019, voor beurzen en projecten die starten in de periode mei-juni 2019. Deze aanvragen zullen behandeld worden door de ad hoc commissies zoals bedoeld in artikel 16, tweede lid.”

Het voormalige artikel 94 wordt hierdoor hernoemd naar 95.

Motivering:

De overgangsmaatregel geeft kunstenaars, de meest kwetsbare groep, meer tijd om zich aan de nieuwe indiendata aan te passen. Zij kunnen nog één keer subsidieaanvragen indienen op de ‘oude’ indiendatum voor reeds geplande en niet-uitstelbare projecten of beurzen die starten in de periode mei-juni 2019.

De beperking van de overgangsmaatregel is nodig omdat de onbeperkte combinatie van de oude indiendatum 15/01 en de invoering van de nieuwe indiendatum 15/03 nadelig zou zijn voor de kwaliteit van de beoordeling en de sector zelf: twee indiendata met slechts twee maanden tussen, zou een deels dubbele subsidiestroom op gang brengen (door herindieningen) en de nieuw aangestelde beoordelaars (hernieuwing van de pool van beoordelaars voorzien eind 2018), zouden quasi zonder opleiding of voorbereiding moeten starten en meteen overbelast worden. Het budget zou verhoudingsgewijs over nog meer dossiers moeten verdeeld worden dan nu reeds het geval is.

Door deze subsidies, ingediend op 15/01/2019, te laten beoordelen door kleine commissies van 3 beoordelaars kunnen hiervoor de reeds geroutineerde beoordelaars worden ingezet, die geen opleiding meer nodig hebben, aangezien bij de hernieuwing van de pool van beoordelaars tegen eind 2018 slechts de helft van de mandaten vervangen dient te worden. Aangezien er vermoedelijk vooral beurzen zullen worden ingediend (naar schatting 2/3), met een lichtere beoordelingsprocedure, en er bij de indiendatum van 15/03 andere gedeeltelijk vaste commissies worden ingezet, is een grotere werkdrukspreiding mogelijk en wordt overbelasting en demotivatie van de beoordelaars (peers uit de kunstensector zelf) vermeden.

Niettegenstaande de beperking van het bedrag kan toch een grote groep kunstenaars aanvragen indienen, omdat de meeste subsidieaanvragen van kunstenaars niet hoger zijn dan 15.000 euro. (Bij de indiendatum van 15/05/2018 ging het om 94% van de kortlopende beursaanvragen en 49% van de projectaanvragen van individuele kunstenaars. Ter vergelijking: in dezelfde ronde waren slechts 30% projectaanvragen van organisaties lager dan 15.000 euro.) Het limietbedrag van 15.000 euro

wordt in het uitvoeringsbesluit reeds toegepast in het kader van de financiële verantwoording voor dossiers tot 15.000 euro, die beperkt is tot een verklaring op erewoord (BVR art. 24-25).

2.3. Wat betreft de eigen inkomsten

De verhoging van het te behalen percentage eigen inkomsten (een gemiddelde dat berekend wordt over de gehele subsidieperiode) is een belangrijk signaal voor de brede gemeenschap, en een bevestiging voor de kunstensector zelf, dat kunstenuorganisaties een professioneel zakelijk beleid voeren en heel wat eigen inkomsten genereren. De bepaling van dit percentage gebeurde op basis van cijfers van de momenteel gesubsidieerde kunstenuorganisaties waaruit bleek dat deze verhoging voor slechts een zeer beperkt deel van de organisaties een mogelijke uitdaging zou zijn, namelijk een 20-tal van de in totaal 205 organisaties. Van deze 20 organisaties gaat het in bijna de helft van de gevallen over een verschil van minder dan 5%. Deze cijfertabel werd als bijlage toegevoegd aan de agendering van de principiële goedkeuring van 6 juli, zie doc. VR 2018 0607 DOC.0743-4.

Ongeacht de grootte van het verschil tussen het huidige gemiddelde en het toekomstig te behalen gemiddelde eigen inkomsten, kan elke organisatie die vreest dit percentage niet te halen, dit in de volgende aanvraag voor werkingssubsidies motiveren zodat daarmee rekening kan gehouden worden bij het toezicht. Een eventuele sanctionering zal pas overwogen worden na afloop van de werkingsperiode 2022-2026, er is dus geen risico in op subsidieverlies tijdens de subsidieperiode, omwille van het percentage eigen inkomsten. Een sanctionering is trouwens niet zo ingrijpend als de SARC aangeeft, en moet steeds in verhouding staan tot de vastgestelde inbreuk. Wanneer de administratie een sanctie voorstelt, is de minister bovendien niet verplicht dit voorstel te volgen.

De SARC vraagt om rekening te houden met de variaties in de marktwerking, die voor iedere sector anders is en waarbij ook geografische of andere verschillen een rol kunnen spelen, én het feit dat voor een aantal organisaties het verwerven van eigen inkomsten inherent problematisch is, bv. binnen de sociaal-artistieke praktijk of voor educatieve initiatieven.

Juist om al deze elementen in rekening te kunnen brengen is het “pas toe of leg uit” (“comply-or-explain”)-principe toegevoegd. Dit is een betere oplossing dan een differentiatie op basis van disciplines of werkvormen, waarvan analyses hebben aangetoond dat daarbinnen nog steeds zeer grote verschillen bestaan. Tenslotte is het percentage reeds gedifferentieerd volgens functie: enkel voor productie en presentatie wordt de norm verhoogd tot 20%, voor de functies ontwikkeling, participatie en reflectie blijft het percentage zeer laag: 7.5%. Dit percentage zou volgens de hierboven aangehaalde cijfertabel door slechts één organisatie in deze categorie niet gehaald worden.

De suggestie van de SARC om een afsprakenkader op te stellen voor de interpretatie van het “pas toe of leg uit”-principe zal worden besproken met de Adviescommissie Kunsten en het sectoroverleg Kunsten.

Wat betreft de beoordelingspraktijk

De aandachtspunten van de SARC over het verhoudingsgewijs lage subsidiebudget voor projecten en beurzen in verhouding tot het aantal aanvragen, en de mogelijke uitholling van het instrument van de korte en meerjarige beurzen zijn gekende knelpunten. In samenwerking met de Adviescommissie wordt daarom momenteel gewerkt aan een heroriëntering van het beurzensysteem. Deze knelpunten worden ook in het sectoroverleg kunsten verder opgevolgd.

3 Andere aanpassingen

in art 16 tweede lid, worden de woorden “en 21” en de zinsnede “onder een aangevraagd bedrag van 15.000 euro,” geschrapt.

Motivering:

Hierdoor kan de toewijzing van kleine subsidieaanvragen aan kleinere commissies (conform het voornemen uit de conceptnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 december 2017) gebeuren op basis van het onderscheid tussen beurzen en projecten in plaats van op basis van het aangevraagd subsidiebedrag. Subsidies voor beurzen betreffen over het algemeen kleinere bedragen, wat in de uitvoering nog verder kan vereenvoudigd worden door limietbedragen vast te stellen, en de beoordeling is ook lichter: er is geen zakelijk criterium. De beoordelingscriteria van projecten daarentegen zijn dezelfde voor kunstenaars als voor organisaties. Het behandelen van projectsubsidies aan kunstenaars en organisaties in dezelfde commissie is daarnaast ook nuttig omwille van het overzicht en de vergelijkbaarheid. Deze opdeling in beurzencommissies versus projectcommissies creëert meer helderheid voor aanvragers en beoordelaars dan een onderscheid op basis van een limietbedrag en is eenvoudiger te communiceren.

4 Technische aanpassingen

in artikel 32 wordt het getal “31” vervangen door het getal “30”.

Motivering:

het betreft een verwijzing die niet gecorrigeerd werd na henummering van de artikels net voor de eerste principiële goedkeuring.

in artikel 1, 6° wordt de zinsnede “de deontologie van de beoordelaars en” geschrapt.

Motivering:

Op voorstel van wetgevingstechnisch advies (WT&T advies nr. 2018/286 van 22 juni 2018) is de deontologische code als apart document gedefinieerd, naast het huishoudelijk reglement (zie art. 8 en art. 14), terwijl de deontologische code voorheen een onderdeel van het reglement was. Deze nuance was bij het ontwerp van uitvoeringsbesluit zoals voorgelegd voor de eerste principiële goedkeuring nog niet doorgevoerd in de definities.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 26 juni 2018. Dit advies stelt dat de voorgestelde vervanging van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering geen rechtstreeks effect heeft op de Vlaamse begroting.

Zie eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 6 juli 2018 (VR 2018 0607 DOC.0743-1BIS, 2BIS, 3, 4).

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Niet van toepassing.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/286 van 22 juni 2018.

Zie eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 6 juli 2018 (VR 2018 0607 DOC.0743-1BIS, 2BIS, 3, 4).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het Kunstendecreet van 13 december 2013;
- 2° de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel te gelasten over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten;
- het advies van de SARC d.d. 12/09/2018